

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula I. Definitio non sit obscura

urn:nbn:de:bsz:31-102400

natim posita, non datur medium. Unde perspicuum est, per genera non subalternatim posita solum intelligi ea, quae nec sub unò tertio, nec sub se invicem continentur; per subalternatim verò posita tum ea, quorum unum sub alterò, tum ea, quorum utrumque tantum sub unò tertio comprehenditur. Estque adeò ex dictis sensus totius Regulæ manifestus.

Regularum Philosophicarum

DISPUTATIO XIV.

continens

REGULAS XIV.

pertinentes ad doctrinam

DEFINITIONIS.

CUM ex genere & differentiâ conficiatur definitio, divisio autem vel sit generis in differentias aut species, vel totius essentialis aut integralis in partes, ideò omninò conveniens erit, si statim à titulis Totius & Partium, Generis & Speciei, & Differentiæ, Regulas de *Definitione & Divisione* proponamus.

REGULA I.

Definitio non sit obscura VI. Top. Cap. 1.

& II. poster. r. 82.

I. Oportet enim eum, (inquit Aristoteles) qui definit, quoad ejus fieri potest, claris-

mâ interpretatione uti, quia cognoscendâ causâ definitio traditur.

II. Est autem, ut declarat Philosophus *ibid. cap. II.* definitio obscura, si vocabulum æquivocum contineat: ut, si quis definiat generationem, deductionem ad substantiam, aut sanitatem *συμμετέων* calidorum & frigidorum. Nam & deductio & *συμμετέων* sunt vocabula æquivoca, itaque dubium est, utrum dicere veliteorum, quæ significantur voce, quæ multis modis dicitur.

III. Inquis: Si vocabula pleraque sunt æquivoca, fieri aliter non potest, quàm ut sæpe æquivocis in definitionibus utamur.

IV. Resp. Dupliciter fieri, vocem æquivocam in definitione poni. Vel enim constat, quò significatu vox accipiat, vel non constat. Constat, quando expressè additur particula aliqua, quæ verbi multiplicem significationem ad unum trahat, aut aliàs ex subiectâ materiâ clara est & determinata ejus significatio. Hòc modò non est prohibitum, voces æquivocas in definitione ponere, imò ut probat argumentum, necessarium id sæpe est, propterea, quod pleraque vocabula æquivoca sint. Unde locum hîc habet illud vulgatum: *Æquivoca, quando distinguuntur, non sunt amplius æquivoca.* Deficitque hîc ratio, propter quam æquivoca à definitionibus

bus exc
securan
stin&a
tu sum
securam
quivoc
voca n
gendur
spicitu
quome

V. E
ristote
adduc
defini
tur vo
catio
trum
voce, q
perspi
ca acc
signifi
ritatu

VI.
poni v
dama
Philo
tur, n
enim
cavil
apte

bus excluduntur, propterea scilicet, quia obscurant eas. At certe æquivoca, quando distincta sunt, aut aliàs apparet, quò significatum sumantur, definitionem non faciunt obscuram, cum perinde tunc se habeant, ac si æquivoca nõ fiat. Quando igitur dicitur, æquivoca non debere poni in definitione, intelligendum est solùm eò de casu, cum non perspicitur vel ex subjectâ materiâ, vel aliunde, quomodo vocabulum sit accipiendum.

V. Et quod ista responsio sit ad mentem Aristotelis, patet ex ultimis verbis §. II. ex ipsò adductis. Vult enim illis verbis, propterea definitionem esse obscuram, in quâ collocantur voces ambigua, & duas vel plures significationes habentes, quia non perspicitur, utrum dicere velit eorum, quæ significantur voce, quæ multis modis dicitur, h. e. quia non perspicitur, in quâ significatione vox æquivoca accipiat. E. quando perspicitur, in quâ significatione accipiat, cessat ratio obscuritatis.

VI. Porro II. Sicut in definitione non debet poni vocabulũ æquivocum, ita definitio quodammodo redditur obscura, si (sunt verba Philosophi) *cum definitum multis modis dicatur, non adhibita distinctione definiret*: dubium enim est, utrius definitionem tradiderit, & cavillari licet, quasi definitio non omnibus aptetur, quorum definitionem tradit.

